

”Vi har fått lära oss allt”

Ny kunskap, vägledning och kontakter. Utan den hjälpen hade det knappast blivit företagare av Yilmaz Zengin och Imran Ahmed.

– Det är viktigt att ha någon att bolla med, säger Imran.

I dag har svårigheter bytts mot succé för Fittja Drift och Underhåll AB.

De slog sina hjärnor och erfarenheter ihop för mindre än två år sedan. Hösten 2000 började funderingarna på hur de ytterligare kunde minska problemen i Fittja, ett bostadsområde i sydvästra Stor-Stockholm med hög andel arbetslöshet, mycket klotter och vandalisering.

Yilmaz Zengin hade då jobbat med barn och ungdomar i Fittja i 15 år. Imran Ahmed var verksam i Fryshusets projekt Lugna Gatan, som ska minska våld och förstörelse i tunnelbanan. Båda bor i Fittja och har barn som växer upp där.

Den nya affärsidén var att anställa boende i Fittja för att utföra tjänster som störningsjour, reparationer och renhållning. Men det tog ett tag innan idén kunde omsättas.

– Det var svårt att starta företag. Vi har fått lära oss allt – om upphandlingar, hur man skriver offert och lägger ut anbud, berättar Imran Ahmed.

Visserligen hade Yilmaz Zengin varit egenföretagare, men i restaurangbranschen, som fungerar annorlunda. De uppfyllde heller inte villkoren för starta eget-bidrag. Yilmaz tycker dessutom att företagandet beskrivs för komplicerat hos arbetsförmedlingen, som snarare skrämmar än sporrar folk.

– Det ska inte vara så mycket information att man blir skraj. Visst ska man berätta om konsekvenser men även sända ut positiva vibbar. Och om vi bara sysslade med ekonomi så skulle vi snabbt tappa gnistan, säger Imran, som också tycker att näringslivet skulle kunna sponsra mer när det finns bra idéer.

Så småningom fick de kontakt med Nyföretagarcentrum och då började allting lättas.

– De berättade om hela gången, tog kontakt med revisor och hjälpte oss att få struktur. Det är viktigt att ha någon att bolla med, menar Imran.

Startkapital visade det sig vara ganska lätt att få när väl företagsidén var genomknädd. Botkyrkabyggen nappade på affärsplanen och beviljade lån. I dag har Fittja Drift och Underhåll AB tolv anställda, och tjänsterna kommer att breddas till skötsel av grönområden och snöskottning. Sedan starten har ungefär 60 personer jobbat på företaget.

– Det är en av våra intentioner att ha hög personalomsättning, säger Imran, som sköter personalfrågorna.

I företagets affärsidé ingår nämligen att ge Fittjaungdomar på glid en chans till ett jobb där de kan tjäna egna pengar, skaffa meriter och visa vad de går för. Efter språngbrädan hos Yilmaz och Imran kan de sedan gå vidare till ett ”vanligt jobb”. En annan grupp anställda är de som inte pratar svenska alls och som behöver bryta sin instängdhet.

– Här får de mod, styrka och arbetsvana, säger Yilmaz.

Eller som hans kollega uttrycker det:

– Vi omsätter mer i humankapital än kapital här.

Text: Jeanette Neij

Satsar starkt på utsatt grupp

Fattigföretagare eller framgångsrik drömförverkligare?

Verkligheten ligger mitt emellan för den kategori som Internationella Företagarföreningen hjälper att starta företag.

Han är trött på mode i satsningar. Ena dagen unga kvinnor, nästa 55+, tredje invandrare. Ur ett rättviseperspektiv borde det enligt Per Sommar satsas mer och långsiktigt på nysvenskar som kommit för att bo i Sverige för gott.

Därmed talar han sig förstås varm även för den egna verksamheten. Han är sedan ett år vd för Internationella Företagarföreningen i Sverige, IFS, som startade 1996 för att hjälpa personer med invandrarbakgrund att starta och driva företag. IFS är en ideell förening som drivs med offentliga medel. Kunderna är främst de som varit kort tid i Sverige och saknar bra svenskkunskaper. De har svårt att få anställning. Starta eget kan vara en väg ut ur arbetslösheten.

– Vi kommer in i ett tidigt skede och bromsar upp, sätter folk på rätt spår och ser till att människor inte åker på blåsningar, till exempel när de tar över en rörelse. Går man in i en affär utan att ha genomlyst den är det risk för att man blir fattigföretagare, säger Per Sommar.

Det finns IFS-kontor på 17 orter i landet. Förra året besöktes de av sammanlagt 1 995 personer varav 561 sedan startade eget, främst inom servicenäringen. I topp ligger livsmedels- och restaurangverksamhet.

– De startar i det basala för det är enklast att förklara för banken, säger Per, och påpekar att flera senare går över till det de egentligen vill göra eller är utbildade för.

Finansiärerna är alltså ofta högsta tröskeln, även om det har skett en attitydförändring hos bankerna. En annan svårighet är att pejla av marknaden och kunderna. Per ger ett exempel:

– Som svensk blir man misstänksam inför slarvigt textade skyltar i limegrönt utanför livsmedelsaffären.

Arbetet som IFS utför har underlättats av att myndigheterna satsat på nyföretagare, exempelvis genom särskilda webbplatser, som NUTEK:s (Verket för näringslivsutveckling). Men även om nätguider är bra så tror Per att få känner till helheten.

– Var ska du börja gräva, särskilt som nysvensk? undrar han.

Hur ser det då ut med nyföretagandet i övriga EU-länder bland den grupp som IFS vänder sig till? Det visar sig svårt att veta. Det finns ingen IFS-rörelse att jämföra med.

– Idén är klart exporterbar. Alla länder måste absorbera nya människor i sina länder och arbete är den viktigaste integrationsfaktorn. Om vi ska få tillväxt finns det behov av aktörer som hjälper människor att starta och driva företag. Det är upp till samhället att göra detta. Vilken privat aktör skulle sponsra vår svaga grupp? Men man kan nå en stark samhällsekonomisk och social utveckling när dessa människor går från bidragsberoende till företagande, säger Per.

Text: Jeanette Neij

Så underlättas nyföretagandet – några exempel

- **Tydligare myndighetsstruktur.** Tre myndigheter har bildats sedan år 2000: Verket för näringslivsutveckling (NUTEK, www.nutek.se), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS, www.itps.se) och Verket för innovationssystem (Vinnova, www.vinnova.se).
- **Enklare regler för små företag.** Sedan maj år 2000 samordnas arbetet i Regeringskansliet för förenklingar av regler via SimpLex. Tjänstemän utbildas och små företag tillfrågas om förslag på förenklingar av lagar och förordningar.
- **Mer service på Internet.** I oktober 2001 lanserades "Företagarguiden", en samlingsplats med myndighetsinformation för företag och blivande företagare. Via en annan ny webbplats, Kontakt-N, kan man bilda företag, registrera sig för mervärdesskatt och F-skatt samt fylla i blanketter m.m. direkt på nätet.

Mer info

- **www.foretagarguiden.se** – Företagarguiden ger vardagshjälp åt företagare. Samlad information från ett tjugotal myndigheter och organisationer samt möjlighet att ställa frågor.
- **www.kontakt-n.nu** – Starta företag och fyll i myndighetsblanketter direkt på nätet. Gemensam webbplats för Riksskatteverket och Patent- och registreringsverket.
- **www.nyforetagarcentrum.se** – På ett 100-tal orter i landet finns lokala Nyföretagarcentrum som ger rådgivning.
- **www.ifs.s.se** – Internationella Företagarföreningen i Sverige främjar företagandet bland invandrare i Sverige.
- **www.fr.se** – Företagarnas Riksorganisation har 300 lokala föreningar och 22 regionkontor över hela landet.
- **www.innovativa-kvinnor.nu** – Innovativa kvinnor vill underlätta för kvinnor att få ut sina produkter på marknaden.
- **www.swedishtrade.se** – Exportrådet hjälper till att etablera företag på nya marknader.

Artiklarna får inte publiceras eller kopieras, vare sig helt eller delvis, utan författarens tillstånd.